

פרולוג

בימים אלה מלאה שנה להסתלקותה של אדריאנה ז"ל (1933-2019) ועדיין קשה מאוד לעכל את האבדה. אדריאנה, אחת מהכוהנות הגדולות של מקצוע הייעוץ בישראל, הכשירה יועצים חינוכיים בשישה מוסדות אקדמיים ודומני שהשאירה חותם צרוב בכל אחד מתלמידיה/חניכיה. אישיותה הלבבית והנעימה, החרדה שלה מלפגוע באדם כלשהו, אהבת האדם והילד והאופטימיות הנצחית שלה כבשו לבבות רבים. סקרנותה העצומה, היכולת ללמוד מכל אדם, היושר האינטלקטואלי והרוחב העצום של ידיעותיה העשירו את עולמה ואת עולמם של חבריה-עמיתיה ותלמידיה הרבים. דמותה, אישיותה, חיוכה, אהבתה, חוכמתה, עושר ידיעותיה ומקצועיותה ילוו אותנו תמיד.

יש מחלוקת באשר למהות תפקיד היועץ החינוכי בישראל. יש הטוענים שעיקר תפקידו הוא לסייע בנושאים ארגוניים, חברות בצוותי הניהול, סיוע מערכתי ובהיוועצות. מנגד, יש הטוענים שעיקר תפקידו של היועץ החינוכי הוא לסייע לפרט בבית הספר, להיות הסגור של התלמיד, לשמש כתובת, אוזן שומעת, לב חפץ ואוהב לכל אדם בבית הספר. הראשונים מגייסים לעמדתם את העומס וריבוי התפקידים של היועץ והאחרונים מגייסים את הזהות המקצועית. דומה שהמטוטלת נעה כיום לעבר הראשונים והתפקידים הטיפוליים פוחתים והולכים. לחלל הטיפול נכנסים בעלי מקצוע אחרים ממערכת החינוך ומהמערכות הציבוריות והפרטיות. ייתכן שאפשר להקביל את המחלוקת להבדל בין ה-school counsellor ובין ה-educational counsellor בארה"ב. כאן ראוי לציין, כי יש הבדלים מהותיים בין תפקידי מחנך הכיתה בישראל ובין מחנך הכיתה בארה"ב וייתכן שאלו הצמיחו את התפיסה שביסוד שני התפקידים בארה"ב.

אדריאנה ז"ל לחמה בלא לאות בגישות המעצימות את התפקידים הארגוניים והמערכתיים של היועץ החינוכי והייתה הסנגורית הראשית של הגישות המתמקדות בתפקידים הטיפוליים של היועצים החינוכיים. האנרגיה הרבה, ההון והאון שהשקיעה בהדגשת הגישות הטיפוליות הפעימו את סביבתה ואף הובילו אותה ליזום ולעמוד בראש האגודה לטיפול הומניסטי.

כמה סמלי שההרצאה האחרונה שנשאה התמקדה בתפקידים הטיפוליים של היועצים החינוכיים בישראל, ברקע התאורטי לתרפיה ההומניסטית ובתרומה הפוטנציאלית העצומה של החיבור ביניהם לייעוץ החינוכי בישראל ולמערכת החינוכית.

זכיתי להכיר ולהוקיר את אדריאנה קרוב לארבעה עשורים, זכיתי ללמוד ממנה רבות ואף זכיתי ללמד איתה בשותפות טיפול נרטיבי-הומניסטי. אני חש געגועים לדמותה, לנועם קולה, לענווה שכה אפיינה אותה, לאהבת האדם שפיעמה בה, לרוחב העצום של ידיעותיה, לסקרנותה וליושרה האינטלקטואלי ולחוכמת חייה.

"איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא" (שלמה ארצי).

שרגא